

Ball del tortell

Matadepera

Ubicació

Comarca: Vallès Occidental
Lloc/Adreça: Matadepera
Emplaçament Es balla a la plaça de Cal Baldiró
Alçada: 429

Coordenades:

Latitud: 41.59904
Longitud: 2.02689
UTM Est (X): 418905
UTM Nord (Y): 4605717

Classificació

Número de fitxa 08120 - 134
Àmbit: Patrimoni immaterial
Tipologia Música i dansa
Estil / època: Contemporani
Segle XX-XXI
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Número inventari Inventariat al Catàleg del Patrimoni Festiu de Catalunya (CPF); 440 -
Generalitat i altres inventaris Inventari de danses vives de Catalunya; IPCIDV-4-0433 Inventari del Patrimoni Cultural Immaterial del Vallès
Accés Obert
Ús actual: Lúdic/Cultural
Titularitat Pública
Fitxes associades:
[Festes de Sant Sebastià](#)
[Tortell de Sant Sebastià](#)
Autoria de la fitxa Jordi Montlló Bolart
Data de registre de la fitxa: dc., 20/01/2021 - 15:41

Descripció

Ball en parella que es balla per les festes de Sant Sebastià, al voltant del 20 de maig. El Ball del Tortell és una reinterpretació d'una dansa que antigament es ballava a la vila el dia de sant Sebastià i que té la particularitat que els que l'executen regalen, seguint una antiga tradició, un tortell a la parella que treuen a ballar. Actualment es conforma de tres balls vuitcentistes: un vals, un pas doble i un vals jota (Casals, 2017).

En finalitzar el ball, les noies se'n duïen el tortell cap a casa i se'l menjaven als postres del dia de Sant Sebastià.

Acompanyament musical de cobla.

No hi ha un vestuari específic més enllà del barret de balla tipus Canotier dels homes i la manteleta de les dones. Les dones porten el tortell al braç dret mentre ballen.

Observacions:

L'edició del 2019, el ball del tortell estrenava coreografia i melodia renovada, amb les peces *La valse de quatre sous* (música de Max Havart, el ball del tortell amb música de Jesús Ventura) i per acabar *Fiesta en Sevilla*, de Max Havart.

Història

Aquest ball es recupera el 23 de gener de l'any 2000, amb motiu de la commemoració del centenari de la germandat de Sant Sebastià de Matadepera i sota l'impuls de l'Agrupació Sardanista La Mola (Ríos, 2011). L'origen se situa a principis de segle XX. Començava amb l'ofertament d'un tortell a les noies per part dels fadrins. Si l'acceptaven se'l penjaven del braç mentre ballaven.

Bibliografia

CASALS CANALIAS, Raimon (2017). Ball del tortell de Matadepera; dins Inventari de danses vives de Catalunya. Esbart Català de dansaires: <http://dancesvives.cat/?q=node/4385> [consulta realitzada el 15 de gener de 2021].

MANYOSA I RIBATALLADA, Tomàs (2017). Les danses vives del Vallès; dins *El Vallès: festa, cultura popular i patrimoni cultural immaterial. Recull de ponències del IV Curs d'història del Vallès*. Sabadell: Ed. Fundació Bosch i Cardallach, pp. 131-159.

RÍOS i MASANELL, Joan (2011). Un tortell per festejar; dins Vallesos 1, primavera-estiu 2011, <https://vallesos.cat/1/carpeta/e453ba6a> [consulta realitzada el 20 de gener de 2021].

Enllaços d'interès:

[Inventari de danses vives de Catalunya](#)

